

Aan
de gemeenteraad

Datum 10 oktober 2023
Zaaknummer 2023-0144516
Betreft Advies deelname Jongeren Perspectief Fonds

Vergadering van

Portefeuillehouder: Peter Heijkoop
Begrotingsprogramma Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Kernteam/Opgave: Stad - Zorg & Ondersteuning
Auteur: Marten Meinster
E-mail: m.meinster@dordrecht.nl
Verantwoordelijke:
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Alle uitvoerende taken en bevoegdheden vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening die aan het college zijn toegekend, zijn gedelegeerd aan het Dagelijks Bestuur van de GR Sociaal, m.u.v. de uitvoerende taken en bevoegdheden op het gebied van de taken preventie, nazorg en vroegsignalering. Die taken zijn gemandateerd aan het Dagelijks Bestuur van de GR Sociaal.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Tijdens de behandeling van de kadernota 2024, in juni 2023, is door de fractie PvdA de motie ingediend 'Jongeren Perspectief Fonds: Geef jongeren met schulden perspectief'. Deze motie is ingetrokken na de toezegging van de wethouder om deelname te onderzoeken en hierover met een advies te komen richting de raad.

Wat is de te delen informatie?

Wij hebben deelname aan het Jongeren Perspectief Fonds (JPF) onderzocht en zien voor onze stad beperkte toegevoegde waarde in deelname. Hiervoor zijn een aantal redenen.

Het JPF is stichting die een aanpak heeft ontwikkeld gericht op het perspectief van jongeren met schulden. Zij bieden deze aanpak aan via hun toolkit, die gemeenten tegen betaling af kunnen nemen. Voor Dordrecht gaat het om een bijdrage van zo'n € 8.000,- per jaar. De werkwijze van het JPF is vergelijkbaar met de huidige aanpak voor Dordtse jongeren die vanuit de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) en de Sociaal Wijkteams wordt georganiseerd in de aanpak 'Jongeren op de Rit'. In beide werkwijzen staat de volgende aanpak centraal:

1. De schulden worden in één keer gesaneerd door middel van een saneringskrediet.
2. Het bedrag van het saneringskrediet wordt door de jongere in termijnen terugbetaald.
3. De jongere krijgt integrale trajectbegeleiding op andere leefgebieden, zoals onderwijs en werk, om te werken aan perspectief voor de langere termijn.

Op punt twee biedt het JPF een alternatief wat we in Dordrecht momenteel niet aanbieden, namelijk terugbetaling van het saneringskrediet in natura, via een maatschappelijke tegenprestatie. De keuze om een tegenprestatie te vragen in plaats van terugbetaling van het saneringskrediet is een keuze die de SDD ook zonder deelname aan het JPF kan maken, maar waarvoor zij nu onvoldoende aanleiding zien. Door een aantal wetswijzigingen zijn er namelijk al een aantal grote veranderingen binnen de huidige schuldregelingen. Zo is de duur van zowel minnelijke als wettelijke schuldregelingstrajecten vanaf 1 juli 2023 verkort van 36 naar 18 maanden. Hierdoor is de (financiële) impact van een schuldregeling minder groot dan voorheen.

Doordat het traject is ingekort, is ook de aflossingsperiode van een saneringskrediet gehalveerd. Voor inwoners, met name jongeren, die twijfelen over aanmelding voor een schuldregeling kan de verkorting van het traject een extra motivatie zijn om deel te nemen aan een schuldregeling.

Er is in 2017-2018 wel geëxperimenteerd met een maatschappelijke tegenprestatie, maar de ervaring toen leerde dat de hoogste prioriteit in de lokale aanpak hoort te liggen bij interventies gericht op structurele oplossingen op alle leefgebieden en de langere termijn. Bovendien is er sinds 2018 sprake van een maatschappelijke diensttijd voor jongeren, waardoor in die vorm al een tegenprestatie wordt geleverd. Die maatschappelijke diensttijd is een mogelijkheid voor jongeren met en zonder schulden.

De grootste uitdaging in de aanpak rondom jongeren is niet de manier waarop we de jongeren helpen richting een schuldenvrije toekomst, maar het bereiken van de jongeren die hulp nodig hebben. Hierin geeft het JPF advies, maar uiteindelijk moet het vinden en toeleiden van jongeren lokaal plaats vinden. Dit blijft een aandachtspunt voor de Sociale Dienst en de Sociaal Wijkteams, samen met het jongerenwerk. Een exact cijfer over de omvang van de groep jongeren die in Dordrecht hulp nodig hebben is er niet. Enerzijds komt dit door een gebrek aan feitelijke informatie over betalingsachterstanden en anderzijds lopen definities uiteen. Zo is het hebben van een studieschuld niet problematisch, zolang er mogelijkheden zijn om de schuld af te lossen. Inschattingen over het aantal jongeren in Nederland met schulden lopen hierdoor sterk uiteen van 1,5% van de jongeren volgens het Nederlands Jeugdinstituut, tot 20% volgens het Nibud. Het is realistisch om aan te nemen dat in Dordrecht enkele honderden jongeren te maken hebben met betalingsproblemen.

In 2022 zijn 121 Dordtse jongeren (18 tot 27 jaar oud) geholpen via een schuldhulpverleningstraject vanuit de Sociale Dienst. In 2021 waren dit er 96 en in 2023 ligt het aantal t/m augustus op 89. Dit betekent dat momenteel al een relatief groot aantal jongeren wordt geholpen met een schuldregelingstraject en dat dit aantal sinds 2021 toeneemt.

Tot slot: het is belangrijk om jongeren met schulden te begeleiden naar een schuldenvrije toekomst. Het voorkomen van die schulden heeft echter altijd de voorkeur en hoogste prioriteit. Het JPF voorziet hier niet in. In de 'Aanpak armoede en geldzorgen' van demissionair minister Schouten staat uitbreiding van financieel onderwijs, met name op het mbo, als actiepunt benoemd. Het Rijk is hier samen met het onderwijs aan zet. Op lokaal niveau start Dordrecht binnen het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid in Dordrecht West al wel met het vergroten van financiële educatie voor kinderen en jongeren.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Jongeren zijn als specifieke doelgroep benoemd in het programma 'Samen tegen Armoede'. We blijven ons inzetten op het bereik van deze groep inwoners, samen met partners waaronder de Sociale Dienst, Sociaal Wijkteams, maar ook het onderwijs in de stad.

In het najaar lanceert Dordrecht een campagne om het bereik van regelingen onder inwoners te vergroten. Afhankelijk van de resultaten van deze campagne krijgt deze een vervolg, toegespitst op jongeren in de stad.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Niet van toepassing.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Toezegging 230627/T6 tijdens behandeling kadernota 2024, n.a.v. ingetrokken motie M14 (Jongeren Perspectief Fonds: Geef jongeren met schulden perspectief).

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M. Post
secretaris

A.W. Kolff
burgemeester